

СУЧАСНЕ ПОШИРЕННЯ ТА СТРИМУВАННЯ ІНВАЗІЙНИХ ЧУЖОРІДНИХ ДЕРЕВНИХ ТА ЧАГАРНИКОВИХ ВИДІВ РОСЛИН У ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ

Орлов О.О., канд. біол. наук, с.н.с.

ДУ «Інститут геохімії навколишнього середовища НАН України»

У відповідності до Глобальної стратегії щодо інвазійних чужорідних видів (ІЧВ) (2001), Бернської Конвенції (Bern, 1979; Art. 11 (2), b), Європейської стратегії щодо інвазійних чужорідних видів (2004) та Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 1143/2014 від 22 жовтня 2014 р. «Про запобігання проникненню і поширенню інвазійних чужорідних видів та управління ними» за останні кілька років в Україні прийнято ряд законодавчих актів, пов'язаних з біобезпекою, в т.ч. ІЧВ. Зокрема, це Указ Президента України № 668/2021 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію біобезпеки та біологічного захисту», Розпорядження КМ України від 7 липня 2022 р. № 573 «Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії біобезпеки та біологічного захисту на 2022-2025 роки» та ін.

На жаль, у Держлісагентстві України відсутні дані щодо видового складу деревних та чагарникових ІЧВ, площ їх поширення, інвазійного потенціалу, впливу на ведення лісового господарства та збереження біорізноманіття. І лише у жовтні 2022 р. ОУЛМГ отримали лист Держлісагентства України з надання даних щодо площ насаджень ІЧВ. Ці дані, будуть взяті з бази останнього лісовпорядкування, які лише певною мірою відповідають реальній картині з поширення ІЧВ. Досить повно з цих матеріалів можуть бути отримані лише площі чистих насаджень *Robinia pseudoacacia* L. та *Quercus rubra* L., меншою мірою – насаджень з їхньою участю або масовим самосійним підростом. Практично відсутні дані про площі насаджень з участю *Acer negundo* L., *Padus serotina* (Ehrh.) Borkh., *Fraxinus pennsylvanica* Marshall. тощо. ІЧВ чагарників та чагарникових ліан у насадженнях, як правило, лісовпорядкуванням взагалі не відмічаються, однак можуть суттєво утруднювати як ведення лісового господарства, створюючи суцільні важко прохідні зарості, так і згубно впливати на біорізноманіття: *Amelanchier spicata* (Lam.) K.Koch, *Amorpha fruticosa* L., *Parthenocissus inserta* (A.Kern.) Fritsch, *P. quinquefolia* (L.) Planch., *Celastrus scandens* L. Таким чином, сучасний стан вивченості ІЧВ та їх стримування у системі Держлісагентства України є незадовільним.

Для покращення ситуації необхідні спеціальні дослідження ІЧВ.